Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 954

HANOI							
	Trung Bắc Tân Văn	Nam Phong	Đông Dương	Hà Thành Ngọ Báo	Depôt-Légal Indochine	Tổng cộng	Supplément
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	8 $ 20	6 $ 20	6 $ 00	12 $ 00	
Các làng và Cao công-sở	»	8.00	8.60	8.00	9.00	»	
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00	
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00	
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.60	1.00		

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN-KHẮC-HOÈ
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large,

Une seule insertion . . . 0$30 le cm/m

Par contrat annuel . . . .

Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le cm/m

Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne

Annonces judiciaires et légales. 1$80 le cm/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

ĐƯA ÔN

Ta không hiểu quan ôn là cái hạng quan gì? Những mùa khác thì các ngài ở đâu? Các ngài làm việc gì? Mà cứ năm nào cũng đến vụ vào hè là cái vụ đấu tháng tư Âu-nam này thì ở xứ ta lại thấy rộn rịp những đưa cùng đón, nào là thuyền rồng, nào là voi ngựa, *nào là hình nhân*, nào là trâu bò gà lợn, nào là võng lọng giáo gươm cho đến cả quần áo đương-trang, cửa nhà đương-thức, xe cộ súng-ống là những « một » mới thôi nay của các ngài phục dụng cả-lương nữa cũng phải khoản-đồn cho đủ, không dám thiếu một thứ gì. Cứ theo cái con mắt mê tín của người xứ mình thì cái danh sắc của các ngài là những vị thiên-ôn, địa-địch, ngũ-phương sứ-giả, ngũ-binh thần-quan, văn văn, hình như ta ám nhận các ngài cũng có cái tính-thị hiếu như các quan đương mình, các ngài cũng ưa những sự ăn sung mặc sướng, cũng mũ, cũng giầy, cũng hia cũng ủng, cũng đai bồ-tử, cũng áo dài-tréo, lại có khi cao hứng thời-trang, có một vài bộ *com bờ lê*, chiếc mũ ba na-ma hay đôi giầy *bốt tin* mà đi diện phô cũng lấy làm thích, cũng có cái tài thay đen đổi trắng, cũng có cái lệ tốt lễ để van, nên cứ đến cái vụ vào hè này là cái vụ tật bệnh hay lưu hành thì ai nấy đều sửy-sửy ngập-ngập tưởng đâu cái tính-mệnh của cả một nhà mình là cầm cả ở trong tay sinh sát của các ngài, mà nguy-hiểm hay là an-toàn là tùy ở cái lễ đưa đón các ngài ít hay là nhiều, hậu hay là bạc, mới bày ra cái lễ thực thân, cũng không nên bạc đãm toạc được tờ giấy mà thành có cái tục đưa ôn cầu mát cho tới ngày nay.

Ấy cái quan-niệm của người xứ mình về sự đưa ôn là thế. Ta không cần phải dẫn chứng những lời bình luận của người các nước văn-minh đối với cái hủ-tục của mình thế nào; ta cũng có thể võ đoán mà tự phán lấy một câu rằng: cái quan-niệm đó thật là sai nhầm, mà cái hủ-tục đó thật là nên bỏ.

Quan ôn có hay không có là một vấn đề còn bí-hiểm trong khoa-học-giới đời nay, chưa có thể biết chắc được, nhưng cổ-thánh đã có câu rằng: Quỉ thần kính nhi viễn chi. Dù cho có quan ôn đi nữa, thì các ngài đã là thiên-thần tất phải công-chính, có lẽ nào ăn lễ xứ này, làm hại xứ khác; xứ này lễ, xứ khác cũng lễ, các ngài đi tới đâu cũng có lễ cả thì các ngài còn bắt tội ai? Có lẽ nào các ngài chỉ đi kiếm chuyện thu lễ mà không làm việc gì hay sao? Phỏng như có một xứ kia bàn dân tử-tế lương thiện cả, không ai làm sự gì ngang trái mà nó không có lễ, các ngài lại ghét nó, sai ám-binh hành phạt nó hay sao? Một xứ nọ dân rất điêu-ngoan, nhiều đứa làm lắm chuyện hung ác mà nó chịu tốt lễ, ngài lại nể nó, sai ám-binh phù-hộ nó hay sao? Hay là bảo các ngài đi quân-thứ, đi đến đâu dân phải cung-cấp đến đấy, thì thiết-tưởng giặc cướp ám-phủ, quan quân đi càn đi đánh đã có lương-thực của nhà trời, cũng như giặc cướp trên trần, quan quân đi đánh đi càn đã có lương-thực của nhà nước, có việc gì đến dân; nếu thu lễ như thế, trong vài tháng đâu cũng có lễ, các quan ôn thu từng ấy hình-nhân thế mệnh, từng ấy voi ngựa, gà lợn trâu bò, đồ vật, dùng sao cho xiết? Cất đâu mấy trăm mẫy chục cái kho mà chứa cho vừa? tự con mắt quan ôn ngồi ở chỗn nhàmôn võ hình vô ảnh kia mà truyền quân nhậm lễ đến thế, há lại không động chút lòng tư-ô, cho là một sự tàn ngược thái quá, đến quân Ba-vành, Cô-đen có tiếng là hại người lấy của nhiều nhất ở xứ này đời xưa cũng chưa đến nỗi đi đến đâu thì vét sạch sành-sanh của người ta như thế mà ăn năn sám-hối làm dư? Ôi! cái đạo kính thần cầu phúc chỉ cốt ở cái tâm lòng thành-thực và cái tế-tự kính cẩn của mình; mình thật có bụng kính thần cầu phúc thì nên giữ lòng ngay thẳng, làm sự hiền lành, nghĩ một điều, nói một câu, làm một việc, lúc nào cũng như có quỉ thần chứng giám ở trốc hai vai; khi nào cần đảo, chỉ nên hương bát nước, mà lòng thành thấu đến, chắc quỉ thần cũng phù hộ, xui nên thân-tâm mình được thư-thái, gia-đình mình được yên vui; nếu lập tâm gian tham, làm sự cẩu-dỡ, dù khéo vạn tốt lễ, quỉ thần đâu lại có phù hộ kẻ ác bao giờ. Còn dân cái cách phỏng bệnh vệ-sinh thì chỉ nên ăn uống cho thật tinh vi, cư-xử cho thật sạch sẽ, nhà cửa có đề khí giới ánh sáng, đường ngõ đừng để rác rưởi phân tro, cứ theo như pháp lệnh của chính-phủ bảo-hộ đặt ra năm nào hễ đến mùa hè cũng phải quan sát vệ-sinh đi khám từng nhà, nhà trong, nhà ngoài, cống ngõ, công rãnh, nhà nào dễ như bẫn thì phạt, và bắt nhà nào cũng phải quét vôi để trừ dịch trùng, lại thông tư về các nhà quê cũng phải thi-hành cái chương-trình vệ-sinh như vậy, thật là phải lắm; dịch với chẳng dịch không phải tại đâu quan ôn; yên với chẳng yên, không phải cầu mà được không cầu mà bị. Cái tục đưa ôn của người xứ mình, nói về cái đạo kính thần cầu phúc cũng cái cách phỏng bệnh vệ-sinh cũng đều không hợp cả; mà cái lễ đưa ôn lại có hại về đường kinh-tế trong nước có phải là nhỏ đâu! Kia như giấy xanh, đỏ vàng trắng cùng các thứ trang kim, nước mình đều chưa làm ra được cả; tiền đồ sông Ngô về một khoản ấy tính ít ra mỗi một đám đưa ôn, to tới một hai trăm đồng nhỏ cũng hai ba chục; coi trong sổ thương-chính, những giấy mũi ở bên Tàu nhập-cảng mỗi một năm có tới năm sáu triệu quan tiền tây; mất tiền thật mà mua lấy cái của đời ra tro, tốn thiệt cho người mình thật không biết đâu mà kể.

Nước ta trăm việc không mấy việc là không cần phải cải-lương; mà đương lúc này là lúc bắt đầu vào cái thời-đại cải lương; cái tục đưa ôn này thường cũng là một việc ta nên lưu ý cải lương vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 24 Mai 1923

Nước Pháp với nước Anh

M. Stanley Baldwin có gửi cho quan Poincaré một bức điện-tín nói rằng cái mưu-định chung của hai nước Pháp Anh bấy nay là đem tri cuộc hòa-bình, vậy trong lòng ngài rất mong cuộc giao-tế của hai nước được thân ái mãi mãi.

Quan Poincaré đáp lại Ngài cảm ơn, và hứa với M. Baldwin rằng, chính-phủ Pháp sẽ vui lòng tácthành việc giữ gìn, và mở mang tình thân ái cùng sự hòa-hiếu của hai nước.

Các báo-quán Pháp thuật lại cái lịch-sử của quan thủ-tướng mới nước Anh, có nói rằng ngài nắng như M. Bonar Law mãi sau này mới dự vào việc chính-trị. Báo *Le Temps* có nói rằng M. Stanley Baldwin đi chủ-trương việc tài chánh trong những năm khó khăn, ngài đã chủ-trương bộ Thương-mại và bộ Tài-chánh, nên ngài thâm hiểu cái vấn-đề cốt yếu ngày nay, tức là việc sinh thực nước Anh được bồi khủng-hoảng vậy.

Báo *Les Débats* có nói: Quan thủ-tướng mới là một người trầm mặc, sáng suốt, thạo các công việc lớn, và sành việc buôn bán. Nói có nhiều điều giống M. Bonar Law, mà trước bao ngài đã giúp việc nước lâu, sau này ngài vẫn là một bạn thân tín. Ngài có tài về việc tài-chánh và ngài đã lập được công trạng trong việc điều đình với nước Hoa kỳ về việc hoàn chiến trang trái khoản.

Hoa kỳ với nước Anh

Dư luận Hoa kỳ lấy làm hoan-nghênh việc ôMBaldwin lên chức thủ-tướng, vì dư-luận Hoa-kỳ rất mến cái sự sành công việc của ngài. Quan Tổng-thống Harding cho rằng việc cử M. Baldwin vào chức thủ-tướng rất phải. Dư-luận Hoa-kỳ cho rằng M. Baldwin cầm quyền chính thì trái khoán cần nước Anh nợ Hoa kỳ chẳng bao lâu sẽ thanh-toán xong.

Tây ban-nha với nước Pháp

Ông xã-trưởng thành Barcelone đã gửi cho quan Tổng-lãnh sự nước Pháp một nửa triệu quan cho thành Barcelone tổng đã tu-phục lại Bellay. Ông có thay lời dân Catalogne mà tỏ tình thân-ái với nước Pháp.

Một cái hầm to lớn

Ở Mexicali tại bờ California có hầm to lớn, hầm ấy mất hơn trăm triệu quan. Một trăm năm mươi người Trung hoa bị hại.

Việc xứ Maroc

Quốc-vương xứ Maroc có gửi lời chúc mừng quan Tổng-thống Leyautey hiện đương ở Pháp chóng được bình an.

Cavite ngày 22 Mai 1923

Việc nước Mexique

Tin Mexico city — Chánh-phủ Obregon công-bố rằng quả hôm nói chuyện ngày hôm qua, tức là cái mưu đảng đã làm ngăn trở công-cuộc điều-đình để xin chánh-phủ Hoa-kỳ công-nhận cho chánh-phủ Mexique.

Việc trả bình trong hạt sông Rhur

Tin Paris. — Báo *Le Matin* nói rằng nay đạo trả binh trong hạt sông Rhur sẽ thêm lên 20 000 người, vì các nhà quyền-binh nghĩ thu lợi trong hạt trả-binh một cách hoàn-toàn hơn.

Bán bà nước Ý có được quyền bầu cử hay không?

Một nghìn hội-viên của hội quốc-tế coi về việc tán thành cho đàn bà được quyền bầu cử đã đến yết quan thủ-tướng nước Ý là M Mussolini. Quan thủ-tướng tiếp đãi tử tế, và có hứa rằng không năm nay thì sang năm đàn bà nước Ý sẽ được quyền bầu cử.

VĂN UYỂN

Thanh tâm tài-nhân thi tập

(Tịnh Tháp Kiều nhị thập bài thi)

Soạn giả : *Ân-oát* Chu-mạnh-Trinh
Sao lục : *Hợ-huyện* Chu-xuân-Tụng

(Tiếp theo)

Bài X

Kiều nghe Tô-bà khuyên giải

Bước tới lầu ra lưỡng ngại ngùng,
Thôi thôi ta đã mắc trong vòng.
Bán buôn quen những lời chành lệch,
Nghệ nghiệp nay thêm cách lạ lùng.
Trăng tỏ đã gương người thực bóng,
Hoa đưa trường gặm khách tri hồng.
Xin đừng cậy sắc khoe tài nữa,
Muốn học điều hay phải tỏ lòng.

Bài XI

Gặp Thúc-sinh

Tài sắc thương thay cũng một đời,
Dìa bèo cuốn hẩn đàn là đất,
Lòng kiều may ra tuốn đổi giới.
Cứu khốn chẳng người cơn gió thảm,
Nghĩa vàng đã đẳng trả lời cười
Bỏ tay nào biết là chàng Thúc,
Cũng gởm gan cho thói bỏ rời.

Bài XII

Phá đường nổi kiện

Mảng vui quán Sở lại lầu Tần.
Lựa chi tơ vương chẳng mối dẫn.
Nài sum họp nhờ tay Tạo-hóa,
Bỗ trẻ-tuổi thoát nợ phong-trần.
Lửa hương người lại ân ân yến mới,
Mưa gió hoa càng đẳng vẻ xuân
Tưởng lá vàng cầm khi cuộc rượu,
Trăng thề soi bóng vọng mười phần

Bài XIII

Tiễn đưa một chàng quan-hà

Trong nửa năm trời mới bén hơi,
Bỗ vui sum họp lại xa khơi.
Chén đưa không những bằn khoăn nỗi;
Dặn thẳng bồn của lắm khuất nơi.
Nước lã ra chừng coi cũng lolăng,
Bỗ hòn bỗ dễ ngậm làm tươi!
Ghé cho cái gái tay đanh thép.
Rón rã càng thêm về nỗi cười.

(Còn nữa)

Tin Trung-hoa

Ngày 16 Mai 1923

Tin Lê-nguyên-Hồng

Ngày 30 vừa rồi, gia-quyến Lê-nguyên-Hồng toàn-số đi sang Thiên-tân.

Tin Tôn-truyền-Phương

Tôn-truyền-Phương xin bộ lệnh đánh Tang-tri-Binh và đôi dặng Vương-vĩnh-Toàn làm Chương-bạ trấn-thủ-sứ.

Tin Cố-duy-Quân

Lê-nguyên Hồng giục Cố-duy-Quân nhận chức Cố-duy-Quân cáo bệnh xin từ.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô bội-Phu sai Tiêu bình Giám và Lưu-thiệu-Tăng đến tài chánh-bộ đòi lương, tuyên ngôn là nếu không đòi được số bách vạn thì quyết không chịu thôi.

Ngày 17 Mai 1923

Tin Tôn trung-Sơn

Tôn-trung-Sơn dùng Sưu-trọng Khải làm kiểm-thiết bộ trưởng, Đặng-trạch-Như làm điểm-vận-sứ, Diệp-cang-Xước tài-chính bộ ủy trưởng và kiêm chức tài-chính sanh trưởng.

Tin Lưu-hiệu-Thố

Lưu-hiệu-Thố phái Hoàng-khắc-Trùng vào Bắc-kinh, nghe đâu có việc trọng yếu.

Tin Hứa-sùng-Trí

Hứa-sùng-Trí tra xét được tin các thuyền hạm đóng tại *Sơn-đầu* có giao thông với phía Bắc, vậy đã đổi hết các người quản-khán.

Tào, Ngô đổi lương

Tào-Côn và Ngô bội-Phu đến điện vệ Bắc-kinh đòi khoản một trăm vạn.

Tin Đoàn-kỳ-Thụy

Thiên-tân độ này có nhiều yếu-nhân đi lại rất quan-hệ đến thời-cục.

Một phái-bộ đi vận-động đàn-bà

Mười bảy người đàn-bà nước Nhật ở Osaka đến, đã tới Thượng-hải. Ngày hôm tới nơi, phái-bộ có diễn-thuyết tại một hội-đồng đàn-bà Trung-hoa. Phái-bộ ấy có nói: « Cái lòng nghị-ky của người Nhật-bản và người Trung-hoa là gốc bởi các nhà ngoại-giao và các nhà sinh-vỗ, hai nước gây nên. Nay phái-bộ đến du-lịch ở Trung-hoa, cái mục-đích là cốt làm cho mất cái lòng nghi-ky ấy đi. Cứ trong các bài diễn-văn, thì phái-bộ ấy chỉ kê-cứu về văn-học Trung-hoa, chứ không muốn can thiệp chi đến việc chính-trị cả.

Điện-báo quốc-tế chữ

Quan phó Thượng-thư bộ Bưu-điện mới ký giấy hợp đồng với ông Edouard Beln về việc thực hành cái pháp gửi điện-báo nguyên chữ của ông để phát minh ra.

Thực thế, nay mai Chánh-phủ Pháp sẽ thí-nghiệm đặt hai đường điện báo nguyên chữ, một đường từ Paris đến Lyon và một đường từ Paris đến Strasbourg.

Gửi điện tín cho ai thời phép mới ấy, thì người ta nhận được một bức ảnh in thì bắt cứ chữ mình. Người các điện-tín như thế, lại còn có thể gửi các bản đồ, các tranh vẽ nữa.

Tin Dương-thiệu-Kỳ

Lê-nguyên-Hồng đã điện cho Dương thiệu-Kỳ hãy tạm lưu tại Quảng-đông để liệu cơ mưu hòa.

Tin Trương thiệu-Tăng

Trương-thiệu-Tăng đối với cái án « Bất tín-nhiệm », quyết không nghỉ đến, chỉ chuyên tâm mà trù-liệu việc tài-chính.

Chúng-nghị-viện

Chúng-nghị-viện đã quyết định đem cái án không tín-nhiệm tòa Một-cốc trả lại Tham-nghị viện.

Tin Phúc-kiến

Có tin rằng Tôn-truyền-Phương thấy Thẩm-hồng-Anh thất lợi, nghe đâu đã định từ bỏ Phúc-kiến.

Tin Tang-tri-Binh

Tôn-truyền-Phương xin bộ lệnh đánh Tang-tri-Binh và đôi dặng Vương-vĩnh-Toàn làm Chương-bạ trấn-thủ-sứ.

Tin Cố-duy-Quân

Lê-nguyên Hồng giục Cố-duy-Quân nhận chức Cố-duy-Quân cáo bệnh xin từ.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô bội-Phu sai Tiêu bình Giám và Lưu-thiệu-Tăng đến tài chánh-bộ đòi lương, tuyên ngôn là nếu không đòi được số bách vạn thì quyết không chịu thôi.

Ngày 17 Mai 1923

Tin Tôn trung-Sơn

Tôn-trung-Sơn dùng Sưu-trọng Khải làm kiểm-thiết bộ trưởng, Đặng-trạch-Như làm điểm-vận-sứ, Diệp-cang-Xước tài-chính bộ ủy trưởng và kiêm chức tài-chính sanh trưởng.

Tin Lưu-hiệu-Thố

Lưu-hiệu-Thố phái Hoàng-khắc-Trùng vào Bắc-kinh, nghe đâu có việc trọng yếu.

Tin Hứa-sùng-Trí

Hứa-sùng-Trí tra xét được tin các thuyền hạm đóng tại *Sơn-đầu* có giao thông với phía Bắc, vậy đã đổi hết các người quản-khán.

Tào, Ngô đổi lương

Tào-Côn và Ngô bội-Phu đến điện vệ Bắc-kinh đòi khoản một trăm vạn.

Tin Đoàn-kỳ-Thụy

Thiên-tân độ này có nhiều yếu-nhân đi lại rất quan-hệ đến thời-cục.

Điện-báo quốc-tế chữ

Quan phó Thượng-thư bộ Bưu-điện mới ký giấy hợp đồng với ông Edouard Beln về việc thực hành cái pháp gửi điện-báo nguyên chữ của ông để phát minh ra.

Thực thế, nay mai Chánh-phủ Pháp sẽ thí-nghiệm đặt hai đường điện báo nguyên chữ, một đường từ Paris đến Lyon và một đường từ Paris đến Strasbourg.

Gửi điện tín cho ai thời phép mới ấy, thì người ta nhận được một bức ảnh in thì bắt cứ chữ mình. Người các điện-tín như thế, lại còn có thể gửi các bản đồ, các tranh vẽ nữa.

Gửi điện báo nguyên chữ khác gửi điện tín thường là phải dùng một thứ mực riêng. Cái giá tiền cũng khác, không có thể tính theo số tiếng nhưng tính theo khổ tờ giấy có chữ viết như tính tiền ảnh theo khổ vậy. Nghe đâu sở Bưu điện nước Pháp định chế một thứ giấy khổ rộng là 95×135 millimètres, mỗi tờ chia làm bát ô, mỗi ô tính giá là 10 quan, cứ theo số ô mà tính tiền.

Nhờ cái phép gửi điện tín mới này, trong giây phút có thể gửi một bức văn tự, hoặc một bức thư đi xa được, người nhận điện tín trông thấy chữ người quen bằn hoi không cần nghi ngại gì cả. Những khi các nhà kỹ-sư có việc cần kíp muốn gửi đồ-án hay tranh vẽ đi đâu thực nhanh cũng tiện lắm. Lại còn được một điều tiện lợi nữa là có cái phép mới ấy, gửi điện tín bằng chữ Trung-hoa, chữ Nhật-bản cũng được không cần phải dùng những chữ ghép vần như ngày nay nữa. Người phát minh ra cái phép điện báo nguyên chữ này mới là một người Pháp tên là Edouard Belin nói ở trên kia, nên nay Chánh-phủ Pháp lại thí-nghiệm thì hành cái phép ấy trước tiên vậy.

NHÀN ĐÀM

Thương con quốc kêu mùa hè

Mùa hạ nắng nung, lửa hè nóng nực, năm canh đã khóc, một đám vẻ sầu, cảnh đâu như gợi cơn buồn! lại sực nghe tiếng quốc kêu thêm ngậy ngất sang! động lòng người tưởng tiếng: quốc ơi! quốc hỡi! kêu mãi! kêu hoài! hình chỉ nào quốc chẳng rũ! hơi sức nào quốc chẳng ngại!

Quốc có phải là phường « quốc-sư » bảo hòa hơi rằm nào người ta không? sao quốc kêu mãi? Quốc có phải là loài « quốc bằm » hòi rác nhặt cỏ cho người ta không? sao quốc kêu thế? Nhưng ngoa tiếng kêu oai: không phải thế. Nhưng than nỗi vắn, thương nỗi sầu! nhưng nhắn nhủ ai, nhưng nài nỉ ai! lẽ nào lẽ nào tiếng « quốc! quốc! »

Quốc rằng: « Quốc kêu cho thấu lên trời! » Thời: xanh xanh thăm-thẳm ai dàn là trời-đâu? Coi thấy trên mặt trời: ngỗng kêu quang, quạ, vịt trời so-le; tía đầu gà. tôi-lôi-đội; họ cần ô ngoa cước đua vai... Ai thương đến quốc? mà quốc kêu hoài!

Quốc rằng: « Quốc kêu cho thấu xuống đất! » Thời: u-u minh-minh, đâu là địa-phủ? Coi thấy trên mặt đất: gà tò ngẫn ngơ vì đực tecon-đích; ngỗng chỉ quá « quọc-quọc » bầm, gà gô lẫn quẩn cối xay. Ai thương đến quốc? mà quốc kêu hoài!

Quốc rằng: « Quốc kêu vì rừng! » Thời: rừng ông Nậu có ông bảo rằng: « Cọp khi hám beo rắn độc thì đỡ; đất cỏ đá mọc, núi nọ khôn sau! Thương sao được quốc? mà quốc kêu hoài!

Quốc rằng: « Quốc kêu ra bể! » Thời: con tinh-vệ bảo rằng: « Kình nghê vùng vẫy, tôm tép lộn nhào! Sông ta nước cạn, bể ta khô lắp! Thương sao được quốc? mà quốc kêu hoài!

Quốc rằng: « Quốc kêu cho loài quốc nghe! » Thời: thần qui khuất bóng, hạnh trí qua đời; tia nói như vọng, tia nói như thường; nước đọc báo cả ăn đêm nhà vẹ, sao đã mất đi, rã rời ma bệnh; bỏ các ổ nọ sao, đ bỏ nàng liệng cho trốn... u hồ chỉ quen lỗ sẵn, sao vận chẳng có lông sơn; bỏ nong bắt nọ chim chích, bìm bịp đuổ bắt gà con; rắc rích chim gì chim sẻ, chạy cuống chân vịt chăng le; lỗ mỗ đất đuổi, nay giải-chức, đêu cao-lân lông nay chẳng bẻo; kiếm được miếng lão nhão mèo mỡ khỉ, tranh nhau mồi, lân-nhân qua lại vắt; khi được thế, chích-chòe rồng ránh, lúc có việc con cốt cựt xa; con cũng đánh nhau, bỏ con đi chữa; chu cũng chú kiếc, xương thịt chẳng ai! Ai thương đến quốc? mà quốc kêu hoài!

Thương ôi! chúng giống cùng nòi, chung phường đất cảnh chung trời hai chân: Tu-hú là chú bồ-cáo, bồ-các là bác chim di cảnh chim là gì nào-nào, sáo-sậu là cậu cáo đen. Họ nhà tông chẳng giống lông thì giống cánh, nỡ lòng nào không thương đến quốc đỗ quốc khắc-khoải kêu năm canh! Tiếng kêu như giục con sầu, tưởi con đi xứng, lá cây rừng đứt! Lòng bỏ cuộc nẫu người ta, nói bằn Thục-đế ai là đỗ đành! Quốc ơi! kêu chi đêm ngày!...

H. T. B.

TRUNG BẮC TÂN VĂN

Quan Toàn-quyền Merlin | Còn như cờ bạc thì ở cửa đền cửa phủ lại càng thịnh hành lắm, tổ-tôm | có thời thời thác không chịu, bà mẹ có phong-vận chuyện kín cửa hai | qua hồi 9 giờ 30 ngài đã tới đồn Na-đeak thì có quan giám-binh khố-xanh | Tôn Thượng-thâm. — *Ân-mạng.* — Tôn Ngô-viết-Giáo là phó-lý làng | *Hành-hung.* — Tôn Ng văn-Thân tức Bò đương đánh bạc với mấy

Quan Toàn-quyền Merlin tại Pháp

Sáng hôm nay hội-đồng Nông-công-thương Đông-pháp tại Paris đã họp tại hội-đồng để nghênh tiếp quan Toàn-quyền Merlin.

Ông hội-trưởng là M. Fontaine có đọc diễn-văn chúc mừng ngài và bày tỏ các khoản thỉnh cầu của bản-hội.

Quan Toàn-quyền đáp lại. Ngài cảm tạ, và ngài nói rằng ở Đông-pháp cũng như ở các thuộc-địa ngài cai-trị trước đây, trong các công-việc của ngài lo toàn, ngài vẫn lòng để cho các hội-đồng và các đại biểu của các giới được đồng lao cộng tác với ngài.

Sau hội-đồng có đặt tiệc khoản-đãi quan Toàn-quyền. Quan Albert Sarraut chủ tọa, có đọc diễn-văn tán dương cái công-trạng của các nhà khuếch-trương cái thế-lực nước Pháp tại Viễn-đông, rồi ngài lược kể cái công cuộc lâu dài của quan Toàn-quyền Merlin sẽ chủ trương nay mai ở Đông-pháp để mưu cho Đông-pháp được thêm phồn-thịnh, và trở nên một cái cơ-sở cho cái thế-lực nước Pháp chiếu rọi trên cõi Thái-bình dương.

Tự do diễn đàn

Cửa đón cửa phủ

Bến quân tiếp được bài này, cứ nguyện vân đăng báo.

Ngài nào có ở qua chỗ cửa đón cửa phủ thì mới thấu rõ cái khó chịu ở cửa đón cửa phủ. Cái khó chịu ấy dẫn ở các nơi đó-hội cũng có, song vì là chỗ náo-nhiệt nên ta thường không để tâm đến.

Ở phương diện vật chất thì ở cửa đón cửa phủ có đông người ở hơn nơi thôn ổ quê mùa, quang cảnh sầm-uất, đường buôn bán thịnh vượng hơn. Về phương diện tinh-thần thì người ở cửa đón cửa phủ tinh-khôn, lanh lợi hơn người ở nơi thôn ổ quê mùa mà các nết xấu thì thật lắm, đủ làm cho người tử-tế phải khoanh tay chịu thua. Ai ai, ai có tật thì giật mình — chỉ mong rằng các tật xấu ở cửa đón cửa phủ mà tôi lược qua ra sau đây sẽ có ngày tiêu-tán đến đi Tây có ngón dài ngón ngắn, ở cửa đón cửa phủ tuy lắm người đỏ xong cũng thiếu gì người hay, vậy xin độc-giả chư quân cũng vong biết cho rằng tôi nói đây không phải là vơ đũa cả nắm.

Ở cửa đón cửa phủ, các ông có chút danh giá, có tí mặn mặt — cả đến các bà cũng không — nhiều người tự phụ cho mình là không còn ai bằng, nên cách đi đứng ra ý kiêu căng, nói năng có điều khiếm nhã, coi người nhà quê bằng nửa con mắt, áp quyền con em, — con em đây tức là giảm sinh phu, cáng, vài anh đầy tớ hàng phố hoặc những kẻ khốn cùng trú-ngụ để sinh nhai về nghề sai khiến, chăm đem, cắp rắp, — nào quát mắng, nào đe lo... Các con gái, con gái, bất cứ về hạng nào, thì lẳng lơ, dại điếm. Giai từ chiếng, gái giang hồ, cửa miệng nói không sai. Các cậu ấm trẻ, lính lệ thì ỷ thế làm càn, bắt nạt nạn dân, hình như không có chút lễ phép nào cả. Cậu nào rẽ ra đến ngoài lề lấy sự trên hoa gì cọ nguyệt làm đầu, không được thì sinh sự sỏ sài, ẩu-đả ..

Các bọn bạ-trú thì cờ gian, bạc lận ẩu cắp lẫn trộm, làm lắm sự phi pháp. Như sự cho vay thì mỗi ngày mỗi đồng ba, bốn xu là thường lãi tháng thì mỗi năm, 20 phần cũng không lấy gì làm lạ: là thường nói « vay lãi cửa buyện » một thành hai, thành rưỡi cũng có người vay ! Chỉ nợ đây không những bọn bàng xáo mà ta vẫn gọi là « người đi chèo » mà thôi đâu, đến cả người tai mặt trong hàng phố nhiều bác cũng nỗi cơ cỗ về nghề hút mau nay nữa. Ôi ! loài đỉa đói ! mà làm bộ cứu giúp mà chính thực thì mỉ móc mất người ta vậy. Mí có biết giữa tấc mi bớt bề nhẹ nọc-độc tiền lãi thì biết bao kẻ chan mày, nhăn nhó phải chạy ngược, chạy xuôi không ? Liệu cái nghề của mi bỏ trăng cửa đón đi không ?

Ở cửa đón cửa phủ lại còn có hạng người quê chẳng ra quê, mà tỉnh cũng không ra tỉnh, gọi là bọn bàng phố lối thì đông quá ! Hạng này làm lắm cái lố bịch, đại các nỗm, khiến ăn đành ; tự nhìn lấy mình cũng đáng trong bản kịch Trường giả học làm sang vậy. Thực khéo mua trò cười cho thiên hạ !

Do Võ Văn Hải (Tổng Hội Cựu Học Sinh Việt Nam) gửi tặng Thư Viện Hán Nôm (Tháng 11/2010)

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Nhân-tình ngẫu-lục
Kim tú Cầu

Đêm trung-thu ở chốn Bồ thành, vừng trăng vằng vặc sáng quắc như ban ngày, gió đưa ngành quế ngào ngạt mùa hương, trong một cảnh hoa-viên kia, lầu, đài, trì, tạ, cây cối riêm rà, cách sang qui dường như bằng-lai tiên-cảnh, thấp thoáng bóng hồng vào ra, khi viu hoa vịt lẻ, khi nhẩm bóng soi hình, lúc lại tựa mình bên khúc lan-can, bắt mắt trông lên chị-hằng mà làm nhâm nhẩn nguyện mấy điều tâm sự.

Nỗi thế tuy chưa hiểu tuổi nguồn-cơn, song đã biết ngay là một người con gái có vương mối tơ tình quyết luyến, hi-thu sầu xuân chi đấy, nên mới tả ra cái cảnh-tượng như thế.

Người con gái ấy là ai ? Tức là cô Kim-tú-Cầu, người chủ động trong truyện này vậy.

Hồi ba bốn mươi năm về trước, ở xứ Kinh thuộc về con đường Đông-ba đi xuống đằng An-bộ, ngã Tả-đuề, thời phần nhiều phủ-đệ các Đức-ông Đức-bà ở rất đông, nhà cửa lâu-đài chồng chập, nào rạp hát, trường gà, đua ngựa, đánh quần, cuộc chơi đầy đủ, [illegible] thật là một cảnh-tượng toát hình đặt lạc biết bao ngờ phong-dân diên-cư theo đó, thời cũng toàn là phú-quí trăm-sinh hết thảy, chớ tầm-thường thôn-giả không bao giờ lẩn vào trong chốn phồn hoa đô-hội đó mà ở được. Cô Tú-Cầu là con gái một vị hưu-quan, nên chi cái thái độ nhà cô cũng là có phần đặc sắc trong bàng danh-giá lắm hoằng cái tư-dung của cô Tú-Cầu không nói ngoại thọn hoa nhường, nhọn sa cá nép mà thành ra lời nói phỏng, chỉ xin độc-giả nhận ngay câu chuyện trên này đã kể cảnh ấy người ấy có lẽ cũng không khác gì một bức tranh họa nàng Thôi oanh-oanh đứng dưới mái Tây-sương đợi chờ trăng lên vậy. Thế đã tỏ dạ gọi noọn yêu-điệu tài-tình, bất tại phải tả ra, vì tả ra thời chỉ sợ rất bủi chưa tinh làm mất cái phong-vận của một người giai-nhân thời e không đáng.

Tính cô Tú-Cầu trầm mặc ít nói ít cười, mỗi khi trước giờ dưới trăng hay ngâm ngâm tự-trong, thường lại tỉ mỉnh như một đóa hoa phù-dung muốn ngậm người thấy vùng yêu, nhưng không biết ai là thực kẻ chung-tình, trăm năm dầu tính cuộc vuông tròn, thời cũng phải đò cho đến ngọn nguồn lạch sông. Người đến đạm bỏ cô thời đông, mà chưa nơi nào là xứng ý cả, chỉ có chàng Ngọc-Lan là anh em cô-cậu cùng Tú-Lâu, thời người đi phong-nhã thanh-tú mà lại đa-tình hơn hết. — Tú-Cầu cùng Ngọc Lan từ bé cũng học với nhau một trường, hai cha mẹ đều lấy tình thân qua-cát không ai điểm-nhiên, cho hai người qua lại nọi đàn với nhau, hoi tiếng quen nhau, ý tứ biết nhau, kịp đến khi khôn lớn thời lại càng thân-một bội phần, khi bài thơ, khi cung đàn, vẫn hòa tri ý, tỏ ý cầu hôn, tuy chưa phượng chạ loan chung, song đã tắt-dạo gần bó ; vì thế mà hai bên bố-mẹ cha mẹ ép mãi, nỗi nào cũng không chịu lời bắt thấy, mà lý nào người nói ra cũng không ai dám đường đột, vì bởi bấy giờ cô ở trong cửa phạm-vi bố buộc, giáphép tối-nghiêm, quyền xếp đặt ở cha mẹ, con cái chưa để bày lời kén chọn mong mỏi cái mình đồng.

Sự đàn sông gió bất bộ dịp tiết bỗ khứ thu lai, chàng Ngọc-Lan bận về việc nhà phải đi Quảng-ngãi, thời nàng Tú-Cầu lại có kẻ tiến nói hỏi sự, phụ-thân cô rất bằng lòng, mà cô thì nhất quyết chẳng chịu, bà mẹ cô phong-vận chuyện kín của hai người ít nhiều, bèn mới thuật lại cho thân-phụ cô biết cái nguyên-do vì tình thuở trước, có bỏ quả tú-vi cho con gái, sau này định lấy một người chồng vinh hoa hết sức « Lập công khẩn ngoại phả hữu trọng danh » mà lấy giờ người đến dạm lại là một vị trước quốc-chiêu ngôi mạng-phụ không được đồng ý, vì vậy mà ông quyết định một lời, lấy cớ nghiêm-huấn dạy rằng : « Thân con là của cha mẹ, giá kẻ tiến kẻ, gả khuyến thì khuyến, buộng nỗ là đã kén lựa nhiều phen mới chọn được chỗ xứng đang, trao tơ phải lựa gieo cầu vừa đôi, thời không được trái mệnh lệnh của ta, thành ra con thất hiếu đó con ạ » Tú-Cầu cúi đầu khóc nức nở không nói câu gì, bà phu-nhơn lại nói : « Nhà ta đã mấy đời quan-tước linh-đình con gái cũng lấy chồng nhứt nhì phẩm hết thảy, đi vòng điều từ trong trường mà đỗ đi ra, cho nên cái nếp không thể thay đổi được, nay con muốn kết duyên cùng Ngọc-Lan, hẳn chẳng qua một tên học-trò có danh tiếng, chớ đỗ làm chi nên nỗi, vẻ vang cho nhà ta đặng, phụ-thân con thời giá rồi, em con còn dại, làm sao cũng cần người ở giúp đỡ, dìu dắt chúng nó lên một vài cấp mới mong kết nối quan chức về sau, lại chính thân con đeo thơ ấn yêu, cha mẹ nưng niu như hòn ngọc bàn trên tay nay tuy gả cho nhà quyền thuộc song cũng không khỏi việc làm dâu làm con người ta, nay tiếng nay mai lắng nọ, con chịu làm sao cho nổi, ở nhà với cha mẹ thời không bề nhàng tay làm một việc gì, đến khi chịu khó chịu nhọc, gánh vác lấy việc nhà người ta, nếu không khám, chỉ khỏi nặng nhẹ, làm thêm đau lòng cho « cha mẹ ».

(*Còn nữa*)

Bạm-Phương, nữ sĩ Huế

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 25 Mai 1923, giá bạc ở kho Nhà nước đính [illegible]

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 25 Mai 1923* : 3 ½. 57,80. — 4 ½. 1918 61,75 5 ½. 1915-1916 75,25. - 5 ½ 1920 89,20. - 6 ½. 1920 91 25.

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* mang thư sang Pháp, đến ngày 27 Mai bỏ 22 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Qui-nhơn, Ba-ngòi và Saigon. Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 13 giờ 32 ngày 27.

Tàu *Ajjon* mang thư sang Pháp đến ngày 30 Mai bỏ 9 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 29 Mai.

Quan Toàn-quyền tại Trung kỳ. Quan Toàn-quyền và quan Khâm-sứ Trung-kỳ, ngày 23 Mai vừa rồi đi quan-sát con đường giáp biên-hồ là đường sau này sẽ đi từ Darlac thẳng tới Lang-biang ; các bến hồ ở Darlac và vào một khu đất trũng, phải qua một cái đèo mới vào được mà cái đèo ấy thì đo một quan giám-binh khỏe xanh lưa ra trước nhất.

Chung quanh miền hồ ấy có một cái bình-nguyên rất tốt, người bản xứ làm ruộng mà nay lại bỏ cái thói đốt cây đi, như vậy thì đủ biết rằng dân bản xứ đã tinh nghề nông rồi.

Từ miền biển hồ ra đến trại Krenkno thì phải qua luôn một đỉ, nên đo quan-sát trại Sabatier đi đó đã tốn năm ngoái, cái đường ấy thì toàn nhân công bản xứ làm cả.

Quan Toàn-quyền lấy làm ngợi khen quan cai trị Sabatier vì các công-việc quan-trọng ấy làm. Rồi đến đồn Joirka thì các dân đang đến đến chào quan Toàn-quyền cả.

Nay đã mở được một con đường dài 180 kilomètres mà trong số ấy thì 96 kilomètres đã đi ô-tô được rồi. Từ trại Ban-mê-thuot về phía Phanrang ở con đường Saigon đi Dalat. Hiện còn phải mở độ 50 kilomètres nữa thì mới đi thẳng được tới Phymen nghĩa là nối một bờ biển vào đến Nam-kỳ Lang-biang mà qua Darlac. Miền này phong cảnh đẹp và nhiều giống sản bắt lắm.

Quan Toàn-quyền cùng với quan Khâm-sứ Trung-kỳ và quan cai-trị Sabatier ở Ban mê-thuot đã khởi-hành sáng hôm qua hồi 6 giờ. Khi trời rất đẹp nên cho nên ngài ở lại qua hôm 9 giờ 30 ngài đã tới đến Nadrak thì có quan giám-binh khỏe xanh đón ngài, hiện quan giám-binh đang coi việc làm đường ở miền ấy.

Quan Toàn-quyền ở Nadrak đi lúc trưa, ngài đi qua hết miền này, phong-cảnh rất đẹp, dọc phần ra tận Nich-hon mới hết và hồi 16 giờ ngài đến Nha-trang. Hôm nay ngài trở về Dalat, nội nhật thì tới nơi.

Ngày kỷ-niệm Pasteur. Quan Đốc-lý thành-phố lấy làm hân hạnh mà mời tất cả nhân dân đến ngày chủ-nhật này treo cờ để kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh.

Hồi 9 giờ tại nhà hát Tây sẽ hành lễ, vào nhà hát được tự do không mất tiền. Những nhà nhận được giấy mời thì xin đến nhà hát trước lúc 8 giờ 50 ; trong giấy đã ngồi chỗ nào thì sẽ ngồi ở chỗ ấy mà nếu trong giấy không đề chỗ ngồi thì đã có những ủy-viên coi việc ngồi tiếp chỉ chỗ ngồi cho. Từ 8 giờ 50 trở đi cho những người không có giấy vào ngồi chỗ nào sẽ do các ủy-viên chỉ chỗ.

Cuộc lễ này chỉ-y là để giúp các phòng thí-nghiệm khoa-học, vậy quan Đốc-lý có lời nhắc với nhân-dân xưa nay đã nhiều lần tỏ lòng từ thiện, nhân cái dịp giúp cho khoa-học Đại-pháp này, cũng sẵn lòng từ thiện cho.

BÁN NHÀ VÀ ĐẤT

Một cái nhà ở đường Gambetta, số 79, đất rộng 1150 thước vuông, trong có nhà ở hiện cho thuê được 30 $ 00 một tháng. Bán cả nhà và đất giá 5 $ 25 một thước vuông.

Hỏi tại số 36, Đường Gia-long. Hanoi. 3593

Hội-chợ Hanoi. — Có điện-báo của Đông-pháp kinh-lý cục ở Paris báo cho Hội-đồng tổ-chức Hội-chợ Hanoi biết rằng các hàng hóa bày tại Hội-chợ của các nhà bến Pháp gửi sang mà chở bằng tàu thủy của các hãng *Messageries-Maritimes* và *Chargeurs Réunis* thì tiền cước sẽ được giảm chia từ một phần (25 %).

Quan Docteur Witte bịt Đông-Pháp. — Quan *Docteur* Witte là đại-biểu Hội-đồng liệt quốc, lúc biệt Saigon có gửi điện tín cảm tạ quan Toàn-quyền về cái sự tiếp đãi mọi nhân-viên cho cuộc hành-trình của ngài được vui vẻ và dễ-dàng, và đã khoản đãi ngài một cách rất tử-tế. Sau biệt quan *docteur* có tới ngoi khen quan Toàn-quyền về công cuộc ỷ-lế ở Đông-Pháp này.

Ai tìm. — Bản quán được tin buồn rằng đức giám mục Mgr. Bigollet vừa qua đời tại Hương-cảng. Ngày xưa cố ở Kẻ-sở lâu năm. Bản quán có lời chia buồn với qui-quyến và các cố các cụ ở đây.

Cuộc đua xe đạp ban đêm. — Bản báo nhắc lại để độc giả nhớ rằng đến tối thứ bảy này sẽ có cuộc thi xe đạp ban đêm.

KÍNH CÁO

Phường quỷ-thuật của Bruch Anh Edna là một nhà quỷ-thuật trứ danh bất đầu làm trò ở rạp Palace ngày thứ tư 23 Mai hồi 21 giờ.

Chương-trình có nhiều trò rất vui. Trong một tuần lễ phường Bruch Anh Edna là một phường đi đến đâu cũng được hoan-nghênh, nay tới Hà-nội làm trò một tuần lễ tại rạp Palace, thiên-hạ đến coi đông lắm.

Hỏi giá chỗ ngồi tại phòng lấy vé.

Lễ phát thệ. — Sáng hôm nay, tại tòa Thượng thẩm M. Tridon nguyên Biện-lý tại Tòa án Tourane vừa nghỉ bên Pháp mới sang làm lễ phát thệ để sung chức cố vấn tại tòa Thượng-thẩm.

Hanoi thiếu nước ăn. — Ai ngờ thành-phố Hanoi lấy nhiều máy nước mà không đủ cho nhân dân. Không đủ là vì cớ một quãng, nhà máy nước lại khỏi lại vài cái, thành ra máy nước đã cổ lỗ lại cho chậy chậm, đến nỗi gánh được gánh nước phải chẳng bằng mấy gốc đồng nữa. Như vậy thì cái lẽ dân thành-phố lại phải quay đi lấy nước sông như hai mươi mấy năm về trước hay sao ? Có phải thế thì ai xin báo cho biết.

Nước máy đặt ở các phố nào phải là phát không ? Dăng hết bao nhiêu đã có tiền của thành-phố mà tiền thành-phố trả cho nhà máy nước tức là của dân, là của các thứ thuế nộp vào quỹ thành-phố. Vậy mùa nực này, nhân dân không có nước dùng, thành-phố nghĩ sao ?

Đánh-bạng. — Tên Ng-văn-Thân ở Bồ đương đánh bạc với mấy người nữa, có một người lính khố xanh đi tuần vào bắt thì tên ấy đánh lại, để những con bạc chạy mất. Tòa Nam án tỉnh Cao-bằng phạt tên Thân 1 năm tù và 50 đồng. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên ấy xuống 6 tháng tù và 30 đồng.

Vay nợ rồi ăn cướp. — Lũ tên Ng-văn-Ý, Ng-văn-Ngoãng, Ng-văn-Nghiêm và Đỗ-đăng-Độ là kỳ mục một tổng thuộc huyện Thạch-thất vay của người thủ quỹ tên là An, tất cả 2400 đồng. Sau rồi lỉ kỳ thông đồng với nhau đang đêm vào ăn cướp lấy 240 đồng chạy các vùng trốn đem ra đối biết cả. Tòa Nam án tỉnh Sơn-tây phạt lũ tên Ng-văn-Ý mỗi tên 5 năm khổ sai và phải bồi thường 2000 đồng trả nhà khỏ-chủ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

0 c 3592

Dây bắt kẻ cướp. — Ngày thứ năm vừa rồi tại sở Mật thám đã thử cái dây bắt kẻ cướp là thứ dây riêng chế ra tại Nam-kỳ, dùng để công hiệu lắm. Có lẽ ở ngoài này từ rầy cũng dùng thứ dây này để bắt kẻ gian đó.

Ăn cắp thuốc. — Lần nay hiệu báo-chế Menière thấy mất trộm nhiều các thứ thuốc và đồ vật lắm. Ngày hôm qua sở Mật-thám có đến khám nhà một người làm công của hiệu ấy thì quả bắt được những hộp thuốc rất nhiều và cả các thứ nước hoa nữa. Nghe đâu người đó có thú rằng lấy đề đùng riêng trong nhà chứ không đem bán.

BÁN XE AUTO FORD

Xe tốt lắm, có nhiều đồ dùng vào xe. Hỏi tại số nhà 3, phố hàng Cót Hanoi. 3591

Ngạch trợ-giáo. — Các viên trợ-giáo phụ tá ở tỉnh Hưng-yên có tên sau này được thăng trợ-giáo tập sự :

MM Ng-đình-Viên, Lê-quang Trinh, Phạm-v-Cam, Đào-đình-Khai, Lê-quy Ngoan, Đặng-vũ-Cư, Trịnh-v Gia, Ng-Chu, Ng-ngọc-Khê, Ng.-v-Huyên, Ng-v-Khao, Ng-Quông Ng-hàng-Tác Ng-kim-Khanh, Đào-ngọc-Uyên, Trần-đức-Quế, Đào-v-Tinh, Phạm-đức-Khang.

Nghỉ phép. — M. Ng.-như-Tân, thừa-phái hạng ba ở chân Bắc quang (Hà-giang) được phép 29 ngày nghỉ tại Nam-định.

Giấy thưởng lực. — M. Tô-v-Sanh, lệ-mục tại dinh quan Toàn-phó Phú-thọ được thưởng một đạo thưởng lực, vì đã có công trong việc bắt được một tên cướp.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngã xe đẹp. — Chiều ngày 23 vào khoảng 17 giờ 15, M. Ng-văn-Tô làm ở sở Máy-điện đi xe đạp ở lối đường Sâm-khe lên, vừa tới đầu cầu Paul-Bert rẽ xuống đường Bonnal thì bị cái xe đọc-mê có bà đầm ngồi cầm chưng đè phải. Bà đầm vẫn phóng xe đi thẳng xuống Sâm-khe không quan tâm đến người bị ngã.

Cái khung xe đạp của M. Tô bẹp dúm ; còn M. Tô bị cái bánh xe ngựa đè phải chân trái khá đau, thì lẹp xe người ta đã cho đưa về sở Máy-điện. Việc này rồi tòa sẽ xét xem ai là người có lỗi.

Bỏ quên trên xe. — M. Vương-khắc-Phúc, thợ-ký sở Thương-chính, nhà ở số 147 đường Bonnal, vừa mới đem nộp sở Cảm 212 cái tranh ảnh bằng giấy mà ông đã bắt được ở trên chiếc xe hiệu V T số 1509 của ai bỏ quên.

Tiêu bạc giả. — Chú Hoang-Ya-Va, 44 tuổi, bận chè, qua Haiphong đã bị tống giam đề hậu xét về việc chú tiêu một đồng hai bạc giả tại buồng bán vé nhà ga ngày hôm nọ.

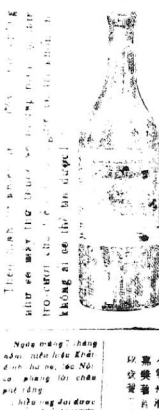
(Xem tiếp kỳ sau)

SIGN-TÂY
ĐỒNG-HỒ
Cược — Tối hôm 23 Mai, một bọn
Việc này người ta có ngờ cho người lái buôn Trung-hoa, vậy để bắt tống giam để đợi tra xét rồi.
Đến nơi mới biết rằng thầy phụ giờ ấy bị một người Khách kiện vì trộn nợ.
Hiệu ÍCH-KỶ
Công-ty điện-khí Đông-pháp

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Bảy kỳ-mà thường hưng
Mạnh-bền kim
có chất,đẹp quang
BẢO HÀNH 5 NĂM
Giá. . . . . 5 $ 00
Bán tại hiệu
A. PERROUD (Nhà xanh)
số 39, Phố Paul Bert. — HANOI
2060

Phương-thảo-đảo:
TỪ-ĐỨC TRONG KINGBIS
Là tờ chứng-nhỏi ban khoán
của HOÀNG-THƯỜNG

Xin xem xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to

Người mắng: hàng nâu, nếu hàng Khải-định thì hơn, các Nội-các phong lối chân phát tăng.
Hiệu-nay đã được nhiều cảm MONTÈS ưa dùng, có chỉ nên mỗi tuần nên bỏ đi tiền ngày qua (3 hộp, tặng nên gia trị hơn trước) hộp phí thì gửi cho quí khách phương chế ông để tỏ Chánh-giá.
Kính thỏ.

Bảo-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bên này

Cướp. — Tối đêm 23 Mai, một bọn cướp vào cướp nhà M. Ng-đại-Thuật buôn bán ở chợ Đình huyện Phúc-thọ. Lúc bọn cướp ra thì M. Thuật đuổi theo để đánh, chẳng may bị chúng đâm mấy thương chết ngay. Khá khen M. Thuật cũng tay đảm, nhưng khổ một nỗi có mọ mình mà dám vào thước tay thuốc cùng để đến nỗi thiệt mạng. Bọn cướp lấy có cả súng nữa, vì quan đến bắt được một cái về đưa đồng ở trước nhà sự-chẩn.

Mưa đá. — Trận mưa to chớp tối hôm 23 Mai có tác dụng mấy hột mưa đá, nhưng vẫn đủ thổi bắc-ngại hiệp một trời, nên cũng là giải thoát nắng gió.

BẮC-NINH

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có mấy lời mạnh tạ cùng quan, các cụ, các ông, các bà có lòng thương đi đưa đám hoặc gửi giấy viếng nhân cùng tang cho phủ lễ, vòng phúng-quản, thêu phủ, nhạc-ngũ, tổ chức trong lối tang:

M. PHẠM-HÀM
Hàn-lâm-biên thị đốc nguyên Hà-nam thông phán

tạ thế và cải đám ngày hôm mồng bảy tháng tư là (22 Mai 1923) mới rồi.

Trong khi tang-gia bối rối, có điều gì sơ-suất xin các quan, các cụ, các ông, các bà miễn thứ đi cho chúng tôi được đội ơn vạn hội.

Vị vong nhà: Mme Phạm-Hàm
Cô tư: Phạm-bá-Đạo, tức thì chưa phê ở phủ Hà-phúc.
Phạm-bá-Ngọc cùng lại mục nhân Mai.
Phạm-bá-Hợi ấm sinh, chưa phái phủ Kinh-môn
Phạm-bá-Tiếu, đỗ Tiến-Thịnh tứ-đại tị và thông ngôn tòa Thương-chính tỉnh Phú-yên
Tế tử: Trần-trọng-Quyết, tri-huyện thực phái ở Tiên-yên
đông gia hưu tự

QUẢNG-YÊN

Một các đôi với vợ rất giả mạo. — Ngày mồng 5 Mai này, tòng khám 2 giờ tối chợ thấy nàng phố xóm xao xác lại người quê xô cướp người chửi, hỏi ra mới biết một anh chàng kia, kẻ cũng gọi là người nước tôi mới, không biết vì chuyện gì xảy ra đánh vợ một cách rất thậm tệ, bóc tốt cả áo quần, đến nỗi để lõa lồ thân thể trơ như tay lại sau lưng, chung lại cái dẫn lò trước mặt đông, ra ngoài phố kẻ đi người lại. Việc phải trái thế nào tôi thời làm sao thì chẳng ai biết, nhưng con sự đó đối với vợ như thế, thì coi làm đại bêu cho ai được.

Đ. T. H. lại cảo

HẢI-NINH (Hoa-mo)

Quả khẩu thành tàn. — Hai anh em chú Hoa-kiều xưa, sang trú ngụ và buôn bán ở đất Hoa-mo này đã năm sáu năm giới nay, lấy nhau người nữ trợ, nửa thổ nửa tàu (1), xưa cũng tại cái nạn dầu vào cũng nhờ nhà hoàn-bôn 13 Mai vừa rồi, người em dâu đi lấm gặp về, thấy anh chị ấy cơm trước nhà, thì gọi, không lên tiếng, thanh ra hai người cùng kiếm việc, thế mà lại cho hai chú kia, không biết cho vợ cho em cửa em nhà, để đến nỗi hai thằng tin nhau đến ba ngày chưa thôi, sau hai vợ chồng người em phải quẩy gánh về làm mối yên truyện. Than ôi! sao hai chú kia lại sinh thế, không biết rằng anh em như chân như tay chi nỡ để anh Nam mà em Bắc; hai thằng mọ cũng được đời vậy, chẳng hiểu rằ g miệng ăn quá khẩu thành tàn, để phòng khi chị ngã có em nâng.

Kh. lai cảo

PHÚ-LÝ

Cướp. — Đêm hôm 19 Mai 1923 có một toán cướp vào nhà người dân bà góa là Phó-Đạt, ở xã Kiện-khê thuộc huyện Thanh-liêm lấy mất đồ đạc tiền nong, chừng độ 1600 đồng. Nguyên hôm ấy đi mua gánh vắng, trong nhà chỉ có mẹ chồng già, cùng đứa con trai 10 tuổi, một người lái buôn Trảng-bạt ở trọ, một người đầy tớ trai độ 19 tuổi, cũng một đứa đầy tớ gái ở nhà. Đến đêm bọn cướp phá cổng vào, cạy hòm lấy của, người trong nhà có hô hoán tuần dinh đến đuổi đánh, song bọn cướp đã lẫn thoát mất cả rồi.

Sáng hôm 20 Mai, đâu làng lên báo. Quan sở tại đã về khám.

(Hai vụ sau vắng vì hết.

VIỆC KINH-ĐÔ

... rẻ lề và làm phúc. — Bản-quán tiếp được bài sau này:

Ông Lê-phúc-An là một người giáo có học nhất ở trong Nam-kỳ cùng Lê-phu-nhơn ra Huế để trả lễ lại nhà-thờ. Là vẫng vẻ làm phúc chẳng cấp cho những kẻ nghèo nàn đã qua một tháng nay cái sự tác thiện ấy rất nên ngợi khen, mà cái nguyên do ấy tuổ ở ghét cần biết rõ để làm gương cho sự tác-thiện phòng thiên-mã những người bảo tàn thì hoàng-thiên bất phụ hảo tâm nhân.

Số là Lê phu-nhơn là mộ bà hiền-thục của Lê-phúc-An, dạ nhân, là một bà đức-hạnh lắm, từ khi tuổi-xanh kết tóc với Lê đệ-nhứ cho đến khi bạc đầu, cùng nhau gây dựng nên sự nghiệp lớn lao sang giàu chẳng kỗ với các gia-phong ngày trước, nay hai ông bà đã lớn tuổi, cho nên sực lực có kém, phu-nhân mới rõ phải trong nệm rất nguy kịch, thuốc thang cùng phương mà không nghiệm phải cầu nguyện đến đức thanh mẹ ở nhà-thờ La-vang tỉnh Quảng-trị. Vì đức từ và long thanh kính của ông bà cho nên cầu cho thì-hưng, chẳng bao lâu bà Lê-phu-nhân được lành mạnh như phần. Bởi vậy cho nên mới ông bà sẽ lấy làm cảm tạ ơn thiêng liêng của đức Thánh mẹ đã ban cho, mới cùng chèo ra Huế rồi đi ra nhà thờ La-vang để cùng mở sẽ lễ tạ rất to, đề sáng-tỏ cho thấy lòng thành kính của ông bà cho nên mới có sự tác-thiện như thế.

Hai ông bà lại có ý muốn lưu-trú lại có làm ơn làm ơn cho phúc đến nhân từ, cho nên trong lúc ở Huế hai ông bà đã làm phúc tu-cấp cho kẻ nghèo nàn rất nhiều, rồi lại biên thưởng bề giáo đồ có thì cấp cả, ngoài lại có cho bổ. Cứ theo sổ-sách trong bọn hai mươi đồng (20 p.) ấy là trong sự trả lễ làm phúc của hai ông bà Lê-phúc-An, trên đã thần đến ông thánh kính với Thánh-thần, dưới lại rải khắp sự nhân-từ cho kẻ nghèo khổ, thật là một sự nghĩa rất nên ngợi khen mà cũng rất nên kính phục lắm vậy.

X. lai cảo.

Đây tớ bất lương. — Một thầy phụ-giáo ra cách mấy hôm trước ở Huế mà nay mới đổi về dạy học ở huyện H. T. Khi thầy ở Huế thời thường mua hàng hóa ở một hiệu Khách kia mà mỗi khi mua thấy chỉ dùng cái thiếp danh tiếf lâu cái bông bun (bon pour) để sai đứa ở đến mua chịu rồi đến cuối tháng mới trả bạc. Sự mua như thế cũng là người làm mà lấy thiếp danh mà viết thì chưa từng thấy, có lẽ thầy nghĩ rằng cái thiếp danh không ai giả được chăng?

Một hôm thầy đương dạy học, bỗng có linh cảnh sát đến đòi, thầy không hiểu chuyện gì, liền đến trình với quan huyện mà đi theo tên linh ấy. Quan huyện vẫn không rõ sở gì mà người linh ấy lại đến đòi thầy phụ giáo một cách tự tiện mà không do ở quan huyện lại làm ngang như thế thì nghĩ rằng trái lẽ, nên không cho thầy ấy đi. — Tên linh trẻ về, một hồi lại trở xuống bắt, thầy phải đi, mà cũng không trình quan huyện biết là vì cớ gì, nên quan huyện lại không cho thầy đi. Tên linh lại trở về, một hồi thấy quan cảnh sát thân-hành đến lấy khóa khóa tay thầy ấy lại mà đem đi.

Thầy chối rằng không mua đến, từ khi lỗi đi thì không mua sắm, người Khách bảo có mua, lại đem những cái thiếp danh đến làm bằng cớ, trong thiếp danh ấy quả có chữ viết mua hàng hóa, nhưng nghề đâu lạ thì không phải tự dạng của thầy, nên thầy quyết không nhận là có mua hàng nên thế.

Thế thì ai viết đó? Nghe đâu vì thầy có người mới đưa đây tờ bất lực ấy, tay đã dưới ba mươi tuổi, mà nó còn ăn gắp một tí thiếp danh để đi mua hàng cho bốn mươi sinh ra sự lợi thời nhu thế.

Một bên không chịu trả, một bên không chịu mất của lợi, nên cứ cãi cọ lới thôi hoài, nghe đâu phải đem đến tòa Án để xử trí, chẳng biết quan Tòa xử phân đoán ra thế nào cho xong.

Việc Kinh-đô

Việc Thanh-hóa

Tình Tuyên quang

MM. Blandin 5 p.; Vẩy 3 p.; Salaut 2 p.; Trịnh-v-Lập, Ve Sauquet & Cie, Perrie, Collier 4 p.; Fabry 0 p.50, Bérmont 0 p.50, Virgilli, Vincent, Sirel, Ronsset 0 p.40; cộng 15 p.20.

MM. Đỗ dương Thanh, án-sát 5 p.; Phan-xuân-Trăng, Lê v Huân, Phạm-gia-Thiện, Ng trọng-Lạc, Ng-đình-Liên 5 p.; Ng-v-Thỉ, Võ-ngọc-Lâm, Trần-v-Tế. Ng xuân-Lão, Lê-đình-Hàm. Phạm-v Minh, Lệ-như-Trương, Ng-đình Phúc, Ng-đình-Du, Ng đức-Hy, Phạm-đăng-Các, Ng khắc-Cửu, Phan ngọc-Cương, Bùi-công-Cảnh, Phú văn Tỷ, Mme Phạm-thị-Tuyết, Hoàng-v-Thoại, Võ phạm-Đức. Ng-văn-Cúc, Trần-quang Nụ, Hải đức-Tu. Ng-v-Thước, Trần-v-Bình, Ng-v-Ngọ 12 p.; Trần khanh Tuiện, Mme Ng-đình-Phúc 0 p.60; Ng-văn-Ấu, Uông-ích Viện, Đỗ-v-Tước, Khanh, Dze, Toe, Hồng 1 p.40; Lê v-Lợi, Ng-đình-Mỹ 0 p.80; cộng 24 p.20.

Phủ Yên-bình: MM. Lê-huy-Trước tri-phủ 3 p.; Hoàng-v-Mỗ., Ng-văn-Quý, Lâm phúc-Quang, Ng v-Phúc Ng-Tức, Ha-v-Ú, Ha v-Tương 7 p. Võ-bá-Lan, Lương-v-Ba, Ha v-Lục 1 p.; cộng 11 p.50.

Phủ Yên sơn: MM. Phan-kế-Toại 3 p.; Ba-Gây, Hoàng-văn-Ngữ 4 p.; Lưu-huy-Dậu, Lương-v-Trước, Võ-đình-Trấn, Ng-văn-Bằng v-Long, Ng-v-Phú, Ng-xuân-Phương, Đào-v-Ky, Ha-v-Bưởn 0 p.; Phạm liên-Tâm 0 p.50, cộng 16 p.50.

Châu Hàm-nê: MM. Trần-v-Lợi, tri-châu 3 p.; Lý-v-Nghị, Sầm-v-Khoa, 3 p., Ng-v-Lạc, Phạm-ngọc-Thạm, Hoàng-v-Lợi, Ma-v-Uẩn, Đinh-v-Bá, Lương-Dưỡng, Lý-v-Lâm, Sầm-văn-Phú, Phương-v-Đại, Hà v-Phương Ng-v-Nhi, Mạc-v-Quế, Phạm-văn-Bảo, Triệu-v-Tăng 14 p.; cộng 20 p.

Châu Chiêm hóa: MM. Ma-doãn-Khôn, tri-châu 3 p.; Minh-ky, Triệu-tiễn Quý Tông-tân-Hương Tăng-khai-Cai 8 p.; Cao-v Tiếp, Ng v-Thông Nam Sang, Đàm nẫu-Ky, triệu-Hanh-Ky, Vương có Ky, Dương thiện-Tiếu 7 p.; Hoàng-tân-Ky, Ng-v Lai, Võ-v-Ba, Triệu-v-Phú Võ-thị-Hé, Ng thị-Hựu, Trần-v-Thân, Trần-Sự, Ngô-Trí Trần-v Sự 5 p.; cộng 28 p.

Số tiền quyên tỉnh Tuyên-quang 110.40

Tổng cộng số tiền quyên những số trên này là. . 1.315.50

Số tiền quyên về những số đã gửi trước là . . . 2.424.25

Tổng cộng 3.742 75

NAM-THÁI-商
26, Quai Clémenceau, 26
(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành hài, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây trắng và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ tối cần.
Hàng tốt giá hạ.
NAM-THÁI
Kính-cáo.
2026

LỜI ĐỐI CHỖ Ở

Xin các ông mua nhà, khi đổi chỗ ở, muốn bán quách đi cho nhẹ nợ, thì nên cho bản quán rõ giấy quốc bộ, nhiều lại tiện nhà thì tiền rẻ rồng vào đây, và gửi thư hay báo 0 $ 20 bằng tem cũng được để nhỏ tiền tiếp quán khoán.
Để ai không gửi tiền thêm thì cứ đi nguyên như thế hoặc nhất tới nằm tay.

Lời cáo nhà in

Xin các ông mua báo, khi gửi tiền về, muốn bản-quán gửi đến nhỏ mới, thì gửi cho bản quán rõ giấy quốc bộ, nhiều lại tiện nhà thì tiền rẻ rồng vào đây, và gửi thư hay báo 0 $ 20 bằng tem cũng được để nhỏ tiền tiếp quán khoán.
Để ai không gửi tiền thêm thì cứ đi nguyên như thế hoặc nhất tới nằm tay.

Hiệu ICH-KY
Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 53

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ quốc-ngữ, các thứ chuyện ta, giấy tây 3, 4, 5 cân, ngòi bút, mực bột, quản bút ba đầu đen, bút chì, sổ bà-đăm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, số croquis, tẩy Đầu bò, vân vân.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.
2064

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xin chớ không được cần thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho chảy cầu chì hay dứt giây điện nhu trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến kêu sửa lại đường điện, ngỡ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời cáo-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho tờ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công ty làm giùm việc ấy cũng được.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có ông Nguyễn đỗ-Mục ở ngay giữa phố Trang tiền, số nhà 54, Hanoi.

Nơi kinh,
Ed. MONTÈS.
54, Rue Paul Bert, Hanoi

TRANH VẼ

Bán buôn — Bán lẻ

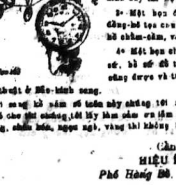
Bản-hiệu mới vẽ và mới in được nhiều thứ tranh thầy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là: kiểu thêu, kiểu đét, kiểu đen, kiểu giấy cuốn vân vân.

Lại có nhận bán truyện SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN của ông Nguyễn đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VĂN
Vẽ tranh, vẽ kiểu và bề truyện thêu
73, Phố hàng Bông, Hanoi

TIỂU-THUYẾT
BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ
(Tức là tiểu thuyết nước Pháp)
Nhà giả Alexandre DUMAS
Diễn giả [illegible]
Mỗi tập (32 trang) 0 $ 10 (tiền cước 0 $ 08)
Toàn bộ (24 tập) 2 . 00 (tiền cước 0 . 35)
Ai mua xin gửi thư và mandat cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
HANOI

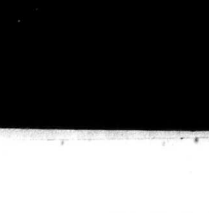
Kính nhất hợp thời

GỌNG VÀNG VÁNH ĐỒI-MỒI
Cả cặp chỉ có 2 $ 50 và 2 $ 50
Hộp bằng alluminium 0 $ 70
BÁN TẠI
TONG-YUNE-TAI
49 Phố hàng Ngang, Hanoi

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
歡 入 什 貨 門 振 興 行 內 河 東 專

Chúng tôi kính-trình các quí khách biết rằng nay chúng tôi mới sang: 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu ; đồ "chuốt" lá, đũa, vân vân.
2° Một bọn nhiều thứ đồ sơn thếp mặt, mặt vàng, mặt mốt là cây, vân vân. Lại có sơ nhiều kinh gọng bằng vàng tây, gọng học vàng, gọng cốt bạch, vân vân; quí khách đến ta mà đeo những thứ kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.
3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ bọc cu-rông, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chăm-chăm, vân vân.
4° Một bọn chậu sứ đào sứ, lọ sứ, hát sứ, bể sứ để thầy-thiên hay là bày cảnh công được và tốt bình vân vân

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Mão-bình sang.

Nhân thứ hàng mới sang kì năm số tuần này chúng tôi gia hạn hạ giá, mong cậy chiếu cố-khách chẩn-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.
Cửa cần đá ở trong, chẩn bán, ngọc ngà, vàng thì không kể, chiếu cấp cái khách chẳng cần nói.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Do Võ Thị Hồng Cẩm Hà Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

HỠI NHỮNG KẺ ĐAU XƯƠNG

Những sự đau đớn, những lúc quá tim đánh mạnh, những lúc thể hồng hộc, những lúc đau lưng, những lúc mạch-máu sưng nước tiểu-tiện đục cũng là những cái bệnh tại trong máu có nhiều cặn. Còn về phần đàn-bà thì nào kinh-nguyệt không điều, nào huyết-bạch, nào nước đàn cũng là một cớ ấy cả. Nếu dùng thuốc

Dépuratif Richelet

rất hiệu nghiệm trong những chứng ấy chẳng những là làm cho xương cốt rắn, mà đau lưng cũng mất tiệt khỏi cả các bệnh ngoài da như lá hắc lào, lở ba các chứng mà bệnh Giang-mai phát ra.

Thuốc này có bán ở các hàng lục-tỉnh to.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(thuộc đàn nai)

Thuốc này chữa đặng làm nổi danh tiếng của người bào chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà quốt người Âu ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-báu, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị hiệu nghiệm hay xin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bệnh máy nhược cả dau ông, đàn bà; bệnh thổ thần cần con gái đến thế; bệnh yếu chất trong khí chất nghiêm, trong khi có cần cho con bú; bệnh một nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngọc ngãn, bệnh đau lưng, đột gân, vân vân.

Chỉ dùng với lọ thuốc Dragées Rabuteau (thuộc đàn nai) thì các bệnh ấy đều tuyệt khỏi.

Ở các tỉnh hàng bào chế có thuốc bán tại.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gó-da cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

Từ mồng một đến mồng mười tháng sáu tây

BÁN CHIẾU KHÁCH CÁC THỨ HÀNG SAU NÀY:

Nước hoa — Đồ dùng rửa mặt — Áo lót mình
Mũ — Cà-vạt — Các thứ đồ hàng gia — Các thứ kính
Đồ thể thao — Các đồ dùng trong nhà
Đồ điện dùng mùa hạ — Đồ sắt

GIÁ THỰC PHẨM

Mới có: Phó-mát — Súc-xích hạng tốt — Mận và các thứ mứt
Bơ hiệu Masclet đựng bằng lọ
Xin xem giấy khai hàng và chỗ bầy hàng

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Société Fse de Transports — Hanoi

7, Boulevard Bobillot, 7.

Telephone N° 73

Độ rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch, máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nầy ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gó-da tràng sang, Hanoi

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

THUỐC THỤT

Injection Peyrard

D'ALGER

Là thứ thuốc lâu năm nhất, công-hiệu nhất để trị bệnh lậu và tất cả các bệnh chảy mủ cũ hay mới.

Trong 232 người Á-rập thì 231 người khỏi về thứ thuốc này

(Theo tờ trình cần-biên thầy thuốc ở Alger)

BÁN TẠI:

SPÉCIALITÉS PEYRARD

46, Rue de Grenelle. — PARIS

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán tới tấm giá công.

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Nay kính cáo.

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

Auto-Postale

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng: kể từ tháng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phủ-Quí và Phủ-Quí ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Quí có 3 chiếc chợ là đủ buôn bán năm suất lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đôngbà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý hỏi lấm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫn, xin liệt qui khách đánh giấy thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ-Riền thì đánh giấy thép ra **PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare**; mà đường Vinh-Đông-Bà thì đánh giấy thép cho **PHẠM-VĂN-PHI Đông-bà gare.**

98 147

TỤC TÁI SINH DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Hạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối dân-tộc, nay xin dịch thành văn suôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Các tướng khóc mà bẩm rằng:

— Dạ dám bẩm đại-vương! Chúng tôi đội ơn đại-vương trong bấy nhiêu lâu, che mẹ vợ con nhà chúng tôi cũng đều đội ơn đại-vương cả. Ngày nay gặp cơn hoạn-nạn, khi nào chúng tôi dám bỏ, dẫu sao cũng quyết một lòng xin theo.

Bồ-man hung-phục nói:

— Nếu vậy thì xin tức-khắc phải đi ngay!

Trong khi đang đi, bỗng gặp quân *Hán-vương* kéo đến, phó-mã *Triệu-cầu* đón đánh, ba nghìn quân-mã của *Bồ-man hung-phục* chết mất quá nửa, còn một phần ít bỏ chạy tán-loạn. Các tướng giữ-gìn hộ-vệ *Bồ-man hung phục* để phá vòng vây mà chạy trốn.

Phò-mã *Triệu-cầu* truyền lệnh cho quan *tuần-ty Cao-bí* cùng *Hán-vương* cùng *Ôn-thái-phi* và hai bà phu-nhân (*Tô-đinh-thiệt* và *Lưu-gến-ngọc*) vào trong thành, còn mình thì đem quân đi đuổi theo *Bồ man hung-phục*.

Bồ-man hung-phục cũng các tướng cắm đầu chạy trốn, không ngờ một sau vẫn có quân đuổi theo, bắt-đắc dĩ phải chạy vào trong nội, nhìn quanh bốn mặt, khó còn được lối nào mà ra.

Trong bọn các tướng có một người *Mông-cổ*, tên gọi *Tô p-mộc*. Mình cao 8 thước, sức khỏe lạ thường, lại giỏi nghề cung tên.

Tốc mục trông thấy có một cái cây lớn, liền nói với *Bồ-man hung-phục* rằng:

— Đại-vương để tôi trèo lên nấp ở trên ngọn cây này, đợi khi *Hoàng-phủ công-tử* tới đây, tôi sẽ bắn cho một phát trúng ngay. Nếu không phá công tử chết thì bọn ta cũng khó mà giữ ta quay lại, thời đánh, tất bọn họ phải thua.

Bồ-man hung-phục gật đầu. *Tốc mục* vâng mệnh, tức khắc leo lên trên cây, ngồi nấp một chỗ, đứng dưới không trông thấy.

Bồ-man hung-phục lại cùng một người đi thẳng đến miếu *Quan-đế*. Cửa miếu đóng chặt. Một viên giáo tướng đẹp trong cửa ra, trông thấy có một người đang thắp hương cúng lễ.

Người ấy ngảnh đầu trông lại, ran sợ cầm-cập, tưởng là quân cướp giật đến chực lấy của, liền nói:

— Trăm lạy các quan! trong miếu này thực không vàng bạc chi cả, chỉ có một mình tôi thắp hương ở đây mà thôi.

Viên giáo-tướng quát to lên rằng:

— Chớ nói càn! Đức đại-vương đây là đông-đốc « Kim chi ngọc diệp ». Người ngẫu-nhiên đi qua đây, định vào tạm nghỉ ở trong miếu này, rồi sáng mai sẽ trọng thưởng cho nhà-người, nhà-người chớ lo sợ!

Người thủ miếu ngẩng nhìn thì thấy một vị đại-vương, mũ áo cân đai, trạc độ 7 tuổi. Hai bên lại có 8, 9 người theo hầu, mà người nào cũng mũ mão giáp vàng, khí thế có vẻ hùng-dũng.

Người thủ miếu qui xuống mà bẩm rằng:

— Dạ dám bẩm đại-vương! chúng tôi ở nơi rừng núi, không thuộc lễ-pháp, xin đại-vương rộng ơn mà thứ cho.

Bồ-man hung-phục nói:

— Ta đi qua đây, chẳng may gặp giặc. Đại-đội quân-mã còn ở phía sau cả. Nay ta vào trong miếu tạm nghỉ, hễ trời gần sáng, ta sẽ khởi hành. Nhà-ngươi mau mau nấu cơm cho chúng ta ăn, rồi sẽ hậu nhiên, chúng ta phát tiền trả.

Người thủ-miếu vâng vâng dạ dạ, vội vàng đi nấu cơm. *Bồ-man hung-phục* cố gượng ngồi ăn, nhưng không thể nuốt trôi cho được. Các tướng thì ai nấy đều ăn để lấy sức.

Khi ăn cơm xong, *Bồ-man hung-phục* ngồi nghỉ thầm trong lòng rằng: Không biết ta có thể trốn thoát sang *Kim lăng* được không? Mà sang tới đấy thì con công *Trương-giang* kia đầu hiểm, nhưng không biết là có thể có thể mà lập nên vương-nghiệp được hay không?

Bồ-man hung-phục còn đang ngẫm nghĩ thì bỗng thấy cửa miếu đã vỡ toang, người đứa kéo vào một lũ, ai nấy đều reo lên rằng:

— May quá! may quá! bắt được ở đây rồi!

Bồ man-hung-phục và các tướng đều bị trói cả. Người thủ miếu khiếp sợ, mồ-hôi toát ra đầm đìa, vội-vàng sợ lạy phò-mã *Triệu-cầu* mà bẩm rằng:

— Dạ dám bẩm phò-mã! Xin phò-mã rộng ơn mà sinh phúc cho cái thân giun-kiến này!

Phò-mã *Triệu-cầu* thu cho người thủ-miếu, còn thì truyền quân-sĩ giải cả về đại-đình. Khi về tới đình, phò-mã *Triệu-cầu* mừng quá, tức khắc truyền cất quân vào thành.

Phò-mã *Triệu-cầu* trông thấy phía ngoài thành có cắm cờ *Triệu-vương*, biết là *Triệu-vương* đã đến, vội vàng tiến vào trong thành.

Các quan văn võ trong phủ *Hán-vương* và phủ *Triệu-vương* đều ra nghênh-tiếp và đàng cẩn chúc mừng mà rằng:

— Chúng tôi xin chúc mừng phò-mã đã lập được một cái công lớn là công bắt sống được *Bồ-man hung-phục*.

Phò-mã *Triệu-cầu* nói:

— Đó là nhờ cái hồng-phúc của triều-đình, chứ chúng tôi có công trạng gì!

Khi vào tới cửa phủ, *Hán-vương* và *Triệu-vương* ra đón. Phò-mã *Triệu-cầu* xuống ngựa, rồi làm lễ bái kiến. *Hán-vương* cầm lấy tay phò-mã *Triệu-cầu* mà bẩm rằng:

— Thân-mẫu tôi mong đợi phò-mã mãi!...

Nói song, liền cùng *Triệu-vương* đưa phò-mã *Triệu-cầu* vào. Hai vị thái-phi trông thấy mừng-rỡ lo thương, vội-vàng đứng dậy.

Phò-mã *Triệu-cầu* trước làm lễ triều-kiến *Mai-thái-phi*, sau làm lễ triều-kiến *Ôn-thái-phi*. Hai bà thái-phi mới ngồi, rồi ban trà cho nếm.

Bà *Mai-thái-phi* bèn:

— Phò-mã làm thế nào mà bắt sống được *Bồ-man hung-phục*?

Phò-mã *Triệu-cầu* thuật hết đầu đuôi cho nghe. *Hán-vương* và *Triệu-vương* khen rằng:

— Nếu phò-mã không lưu tâm thì chẳng đâu lấy-gian kia đã tha-thoát được rồi!

Hai bà thái-phi đều nghiến răng mà oán trách *Bồ-man hung-phục*. Hai bà thái-phi nói:

— Bức lão gian ấy dẫn xã thây trăm mảnh, cũng không đáng tội. Bao nhiêu những sự tàn-bạo của con *Phi-giao* đều bởi tại nó xui-giục, nay ta nên tức khắc đem nó ra hành tội, bắt-tất phải đợi khi thượng-hoàng về triều.

Chuyện trò bồi lâu, rồi phò-mã *Triệu-cầu* cáo-từ lui ra. *Tô-đinh-thiệt* phu-nhân và *Lưu gến-ngọc* phu-nhân cùng *Hàng-khôi-thần* nghe tin phò-mã *Triệu-cầu* mới về, cũng đến kéo đến.

Phò-mã *Triệu-cầu* trông thấy *Hàng-khôi-thần*, liền cầm lấy tay mà hỏi rằng:

— Công-tử đến đây bao giờ thế? Lâu nay vẫn ở đâu? công-tử làm cho *Mạnh* biểu-huynh (trở *Mạnh-khôi*) viết bao phiên-nầu!

(Còn nữa),

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NAM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1863

GIÁ 10 : 0$02

NGÀY THỨ BẢY 26 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn